

Maailmatrendid, kokkulepped ja metsakogu alusmaterjalid

Kristel Järve

metsaosakonna juhataja

Keskkonnaministeerium

30.03.2019

Metsakogus Nelijärvel

Ettekande sisukord

- Globaalsed trendid ja säästva arengu eesmärgid
- Metsandusalased rahvusvahelised ja Euroopa Liidu kokkulepped ja eesmärgid
- Metsakogu alusmaterjal – kust see tuli ja millest koosneb

Globaalsed trendid klastrites

● ÜHISKONDLIKUD
● TEHNOOGLILISED
● KESKKONNAALASED
● MAJANDUSLIKUD
● POLIITILISED

Kindlad trendid
Määramatud trendid

Metsandus rahvusvaheliselt

- ÜRO metsainstrument (2007)- raamistik jätkusuutliku metsamajanduse arendamiseks
- ÜRO metsade strateegiline plaan 2017- 2030 - suurendada metsade pindala aastaks 2030 ülemaailmselt 3%, 120 miljonit hektarit
- EL metsastrateegia 2020 – (2013) metsa säästva majandamise põhimõtete kaudu metsa mitmesugused funktsioonid, teenused ja nõudluse rahuldamine, alus metsanduse väärtusahela konkurentsivõimelisele ja elujõulisele osalusele bioressursipõhises majanduses
- Õiguslikult siduv Euroopa metsakonventsioon – majanduses – siiani ei ole läbirääkimistest kaugemale jõutud

Mõned metsandust mõjutavad EL-i poliitikavaldkonnad

KEKKONNAMINISTEERIUM

- Uuesti sõnastatud taastuenergia direktiiv seab **ELi-üleseks taastuenergia osakaalu eesmärgiks 32% aastaks 2030**
- U 37,5 miljonit hektarit metsa kuulub ELi keskkonnapoliitika raames loodud **looduskaitsevõrgustikus Natura 2000**
- Tegevuskavas FLEGT partnerluslepingud puitu tootvate riikidega ning 2013. aasta märtsis jõustunud määrus **ebaseaduslikult raiutud puidu turule laskmise keelustamiseks** (määrus (EL) nr 995/2010)
- **Kliimamuutuste poliitika** osana meetmed põllumajanduse ja metsanduse lisamiseks kliimamuutuste poliitikasse (LULUCF)

MAK2030 protsess

- I etapp 2018 – VV otsuse ettevalmistamine
 - Seati eesmärgid arengukava koostamiseks
 - Kirjeldati lahendamist vajavaid probleeme
- II etapp 2019–2020
 - **Probleemidele lahenduste leidmine ehk MAKi teksti koostamine**
 - KSH ja sotsiaal-majanduslike mõjude hindamine
 - MAK2030 kinnitamine Riigikogus 2020. aasta mais

Lähtematerjal: MAK2030 koostamise ettepanek

- Arengukava koostamise **vajaduse põhjendus** koos lahendamist vajavate valdkondade kirjeldusega
- Arengukava **koostamise eesmärk**, sh protsessi ja pikaajaline eesmärk ning üldeesmärgid
- Arengukava rakendamisega kaasnevate **mõjude esialgne hinnang**
- Arengukava **koostamise ja kaasamise korraldamise ajakava**
- **Olukorra analüüs, sh MAK2020 täitmine, tööühmades sõnastatud probleemid ja alusuuringu kokkuvõte**
- Lisad
- Alusuuring
- Täispikad probleemide kirjeldused

Mis on metsandus?

- metsamajandust ja metsatööstust hõlmav majandusharu, mis hõlmab metsade kasvatamist, mitmekülgset kasutamist (sh metsahoidu), tervisliku seisundi kaitset, puidu transporti ja töötlemist ning neid toetavaid metsandusharidust, metsateadust, teabetöötlust ja kommunikatsiooni. Metsandusega on tihedalt seotud kliimamuutuste leevendamine ja puidu kasutamine taastuvenergia tootmiseks.

Metsandus laiemalt

Jätkusuutlik = säästlik = kestlik metsa majandamine

- tähendab metsade kasutamist sellisel viisil ja sellises ulatuses, mis tagab nende elustiku mitmekesisuse, tootlikkuse, uuenemisvõime, elujõulisuse ja potentsiaali **praegu** ning

võimaldab metsadel **ka tulevikus** teisi ökosüsteeme kahjustamata täita ökoloogilisi, majanduslikke, sotsiaalseid ja kultuurilisi funktsioone nii kohalikul, riigi kui ka maailma tasandil

Lahendamist vajavad valdkonnad

- Vajadus **tervikliku plaani järele** metsamaa kasutamiseks ühiskonnale vajalike hüvede pakkumiseks (piirangutega metsade osakaal, ruumiline planeerimine, kaasaráäkimine)
- **Metsade** hea tervisliku **seisundi**, elustiku mitmekesisuse, tootlikkuse ja uuenemisvõime tagamine. Metsade puidulise ja mittepuidulise kasutamise tõhustamine (sh kliimamuutused ja investeeringud)
- Metsa ja metsanduse pakutavate **hüvede teadvustamine ja käsitlemine** tervikuna (teadmised, innovatsioon, väärindamine)

Alusmaterjal tööruhmadele

KESKKONNAMINISTEERIUM

- 1. Metsanduse suunamine ja kaasarääkimine:** ühiskonna arengust tulenevalt on tarvis teha metsanduse suunamisega seotud institutsionaalseid muudatusi. Elanikud hindavad metsandusteemadel kaasarääkimisvõimalust väheseks.
- 2. Metsamajanduse ruumiline kavandamine:** metsamajanduse kavandamisel tuleb senisest enam arvestada loodusväärtustega. Elurikkuse ja elupaikade säilimiseks on vaja raieid ruumiliselt planeerida.
- 3. Loodusväärtuste hoidmise finantsmehhanism:** metsanduse suunamiseks kasutatavate finantsmajanduslike meetmete (toetused, hüvitised, maksud jms) praegune maht, struktuur ja rakendamise põhimõtted ei toeta piisavalt jätkusuutliku metsmajanduse eesmärkide saavutamist

Alusmaterjal tööruhmadele

KESKKONNAMINISTEERIUM

4. Metsade tervisliku seisundi ja elujõulisuse säilitamine: metsaökosüsteemide tervisliku seisundi tagamiseks vajame praegusest tõhusamat seiret

5. Metsa tootlike funktsioonide säilitamine: metsauuendamisele ja sellega kaasnevatele metsakasvatustlikele tegevustele ei pöörata erametsades piisavat tähelepanu, mistõttu väheneb metsade puiduline väärtus ja hüviste pakkumise võime

6. Metsanduse infrastruktuur: metsanduse infrastruktuur vajab keskkonnanõuetega kooskõlas olevat korrastamist

Alusmaterjal tööruhmadele

7. Metsade roll süsinikuringes: metsamajanduse suunamisel tuleb senisest enam arvestada metsade rolliga süsinikuringes, kliimamuutuste leevendamises ning kliimamuutustega kohanemises

8. Elurikkuse ja metsamajanduse seosed: Ülevaade elurikkuse olukorrast ja metsamajanduse mõjust (sh pinnase kahjustamine) sellele on ebapiisav, Metsanduses on tarvis kasutada elurikkuse säilimist toetavaid majandamisvõtteid.

9. Raiemaht ja ökoloogilised väärtused: viimastel aastatel kasvanud raiemaht ja lageraiete pindala võivad tulevikus ohustada metsade ökoloogilisi väärtusi

Alusmaterjal tööruhmadele

KESKKONNAMINISTEERIUM

metsa hüved ja teadvustamine

10. Metsaomandi struktuur ja kultuur: metsaomandi struktuuris toimunud olulised muutused ei toeta jätkusuutliku metsamajanduse sotsiaalsete ja kultuuriliste eesmärkide saavutamist

11. Metsa kui elukeskkonna ja pärandkultuuri vähene teadvustamine

12. Metsandus majanduses ja tööhõives: metsanduse rolli majanduses ja tööhõives ei teadvustata piisavalt.

13. Metsandusteabe kogumine ja kasutamine: metsandusteave ei kirjelda piisavalt kõiki jätkusuutliku metsanduse aspekte. Kogutud andmeid on tarvis senisest põhjalikumalt analüüsida ja tulemusi aktiivsemalt kommunikeerida. Otsuste tegemisel on tarvis tugineda teadmistele ja uuringute tulemustele

Küsimused

Tänaan!

Kristel Järve

Metsaosakonna juhataja,
Keskkonnaministerium

kristel.jarve@envir.ee

